

Události vánočního a zimního období					
Termín	Původní / pohanský svátek	Křesťanský svátek / událost	Tradiční pokrmy	Tradiční předměty	Lidové zvyky a tradice
1. 11.	Samhain – svátek mrtvých, První den roku dle původních národů (Keltové)	Svátek Všech svatých (připomíná všechny svaté, je oslavou těch, kteří žili zbožným životem a dosáhli věčné blaženosti)	Dýně, pečivo "dušičky"	Svíčky, oranžová a černá barva	Návštěvy hřbitovů, zapalování svíček, Halloween (večer před Všemi svatými), příchod zimy - blížící se "všudypřítomná" smrt, podzimní sklizeň
2. 11.	Uctívání předků	Památka zesnulých (Dušičky)	Dýně, pečivo "dušičky"	Svíčky, oranžová a černá barva	Úklid hrobů, modlitby za zemřelé, dušičkové pečivo
11. 11.	Konec sklizně, svátek úrody	Svatý Martin (známý svými skutky soucitu, péče o chudé a nemocné)	Svatomartinská husa, víno, pečivo, Svatomartinské koláče (jablka, hrozny - rozinky, švestky - povídla)	Lampiony	Konec sklizně, otevírání sudů s mladým vínem, Svatomartinská posvícení, lampionové průvody a první sněh
1. adventní neděle	Děkování za úrodu, zdobení jehličnanů a stromů ovocem a slaměnými ozdobami, rituály očisty a ochrany domova	Začátek adventu, očekávání Krista	Půstní pokrmy , chléb, ořechy, mísa s ovocem, kaše, voda, bylinné čaje, perníčky (začínají se péct, aby na Štědrý den změkly) , maso se nejedlo	Fialová svíčka prorocká, tmavě šedá barva, adventní věnec, jmelí	Neděle naděje, klidu, splněných přání - železná, čas na tradiční medové perníčky, které pak změknou na Štědrý den, zapaluje se fialová svíce na věnci, začíná půst a duchovní příprava na Vánoce
4. 12.	Slavnost zimního růstu, plodnosti, barborky (trešeň) pro vdávání	Sv. Barbora (patronka horníků, dělostřelců a architektů)	Drobné sladkosti v punčoše	Větvičky trešně	Řežou se třešňové větvičky, zvané barborky, které poté doma ve váze rozkvétají na Vánoce, Barbora přinášela v předvečer svého svátku dárky, podobně jako svatý Mikuláš odměňovala hodné a kárala zlobivé děti
2. adventní neděle	Příprava na zimu, uctění světla, ohně a svíce pro ochranu před temnými silami	Očekávání Mesiáše (v křesťanství je Mesiášem Ježíš Kristus, Boží Syn, který přinesl spasení světu)	Brambory na loupáčku se solí, ořechy, mísa s ovocem, kaše, luštěniny, medovina, rozmatité čaje, vánoční cukroví (začíná se péct) , maso se nejedlo	Fialová svíčka betlémská, bronzová barva, betlémy, adventní věnec, jmelí	Neděle míru, přátelství, vztahů, pomoci - bronzová, začíná se péct vánoční cukroví, druhá fialová svíce se zapaluje, zdobí se domov, uctění všech vztahů minulých, současných i směřujících do budoucna
6. 12.	Bůh Wodan (Odin), který na svém nebeském koni cválal zimní oblohou, přechod mezi světem živých a mrtvých, očista a obnova přírody	Sv. Mikuláš (biskup z Myry, je známý svou štedrostí a pomocí potřebným)	Mikulášské pečivo, perníčky (ve tvaru Mikuláše, anděla nebo čerta), čertova brambora	Mitra, kniha hříchů, pytel s dárky, košíček s dobrotami, andělská křídla, řetěz, metla, punčocha, perníková figurka	Mikuláš s andělem a čertem obchází děti, nadílka do punčoch nebo bot
13. 12.	Svátky zimního slunovratu (v juliánském kalendáři jsou 13. 12., v gregoriánském 21. 12.), svátek Lux - Lucia "ta, která nese světlo", zrození Slunce	Svátek svaté Lucie (křesťanská adaptace jména Lucia - začalo se používat pro křesťanskou mučednici svatou Lucii ze Sicílie, byla mučena a zemřela za víru, stala se symbolem světla v temnotě)	Kaše žlutá (na počest Slunce), med (zlatavá barva - Slunce v domě), jablka, chléb, hrách, ořechy, med, bylinkové čaje a bylinky, světlé půstní pokrmy (žluté, zlaté, oranžové) a svíčkami zdobené jídlo bez masa	Svícný, ohně, dárečky (ženské figurky, panenky, ozdoby, šátky, svíčky, lampičky, lucerničky), bílé kostýmy, zobáky a masky lucek	Zapalování svící a ohňů, skromné hodování, dávání dárků, rituály pro ochranu úrody a plodnosti, magické praktiky na zajištění zdraví a hojnosti, pozorování délky noci, později pranostika "svatá Lucie noci upije" - noc (tma) po odpoledni nastává později, dívky v bílých šatech s dlouhými zobáky vcházely do světnice a vymetaly smetl v rámci očištění rituálu - pokud tam nebylo uklizeno, zákaz předení a ten, kdo jej porušil, byl luckami ztrestán – pocucháno přádlo
3. adventní neděle (Gaudete)	Příprava na nový cyklus, symbol radosti z blížícího se světla po temných nocích, svíce a světlo v domech	Radostné očekávání příchodu Krista (v křesťanství se jedná o nejdůležitější titul Ježíše z Nazareta)	Lívance, koblihy, pečivo a koláče s mákem a medem, brambory s máslem a mákem, ořechy, mísa s ovocem, punč, víno, medovina, vánočka (začíná se péct) , pletené copánky vánočky znázorňují paprsky Slunce svazující temnotu - rozinky; později symbolizovala Kristovo narození - tvar připomíná zavinuté dítě, maso se nejedlo	Růžová svíčka pastýřská, stříbrná barva, adventní věnec, jmelí	Neděle radosti a veselí - stříbrná, vánoční koncerty, jarmarky a setkávání s přáteli, lidé si připomínají přátelství, radost a veselí, růžová svíce, pečou se vánočky
4. adventní neděle	Příprava na nový cyklus, slavnosti Slunce, rituály světla, ochrany a očisty, postupné „rozjasnění“ před slavností zrození Slunce a nového cyklu	Bezprostřední příprava na narození Ježíše	Vánočka (začíná se péct i konzumovat) , vánoční cukroví (začíná se konzumovat), koláče s mákem a medem, ořechy, houbový kuba, brambory s máslem, tvarohem a mákem, med, mísa s ovocem, punč, víno, medovina, maso se nejedlo, ryba již byla možná	Fialová svíčka andělská, zlatá barva, Betlémské světlo, adventní věnec, jmelí	Neděle lásky, blízkosti - zlatá, na čtvrtou adventní sobotu se rozvází Betlémské světlo, čtvrtá fialová svíce, andělská, dokončují se přípravy, uklízí se a chystají dárky
21. 12. (20. - 22. 12.)	Příprava na nový cyklus, končí "Temné noci", oslavy slunovratu v novopohanství, v dřívějším pohanství se slavil zimní slunovrat 13. 12.	Svátky zimního slunovratu (v juliánském kalendáři jsou 13. 12., v gregoriánském 21. 12., což je i astronomický slunovrat)	Pokrmy žluté barvy (kaše), pečivo a koláče ve tvaru Slunce nebo kruhu - žluté, ořechy, sušené ovoce, med, jablka, medovina, mošty, adventní pečivo a vánoční cukroví, pečivo se svíčkami nebo ozdobami, medové koláčky		Zapalování adventních věnců a svící, zpěv koled, modlitby za světlo a požehnání, příprava na Vánoce; v rámci novopohanství zapalování ohňů, pochodní, svíček, rituály u ohniště či venku, meditace a pozorování přírody, společenské slavnosti, hudba a tanec, sdílení světla mezi účastníky
24. 12.	Předvečer nového cyklu, nového hospodářského / přírodního roku, kdy se začíná slavit návrat světla a nového života, počátek Raunächte 1/12 (počátek dvanácti magických svatých nocí)	Štědrý den (předvečer Narození Páně)	Pokrmy žluté barvy, placky, kaše, kuba, vejce, ryba, jablka, ořechy, česnek, pečivo, chléb, pletená vánočka (konzumace), štola, koláč (zdobený křížem v kruhu), čaje, vánoční cukroví, rybí polévka, kapr, bramborový salát, hrachová či čočková polévka, vinná klobása	Věštění z rozkrájených jablek, pouštění loděk se svíčkou ze skořápky, stromček, hvězda, jmelí, věnce, svíčky a světýlka, zvonky, dárky, sudý počet talířů, na stole sláma, kapří šupinky, polena z dubového, bukového nebo jasanového dřeva (pohanství)	Půst (zlaté prasátko), zdobení stromku, štedrovečerní večeře, rozkrajování jablíček, liti olova, dárky

25. 12.	Nový cyklus/rok (lunární), začátek nového pohanského / slovanského roku , první den roku dle Slovanů a lunisolárního kalendáře, oslavy návratu světla. Nepřemožitelné Slunce, oslava návratu světla po nejdelší noci, Raunächte 2/12 (dvanáct magických svatých nocí). Novoletie, počátek nového cyklu/roku (solárního) se též u některých slovanů slavil v září (okolo 21. 9.) na den podzimní rovnodennosti.	Boží hod vánoční (Narození Krista)	Pokrmý žluté barvy, placky, kaše, kuba, vejce, ryba, jablka, ořechy, česnek, pečivo, chléb, pletená vánočka, štola, koláč (zdobený křížem v kruhu), čaje, vánoční cukroví, rybí polévka, kapr, bramborový salát, hrachová či čočková polévka, vinná klobása	Betlém, stromeček, hvězda, jmelí, věnce, svíčky a světýlka, zvonky, dárky, sudý počet talířů, na stole sláma, kapří šupinky	Klid, rodinné návštěvy, slavnostní oběd
26. 12.	Slavnosti ohně a světla, Raunächte 3/12 (dvanáct magických svatých nocí)	Sv. Štěpán (jeden z jáhnů, který neohroženě hovořil o vzkříšení Ježíše Krista)	Kachna s bramborovými knedlíky a zelím	Betlém, stromeček, hvězda, jmelí, věnce, svíčky a světýlka, zvonky, dárky, sudý počet talířů, na stole sláma, kapří šupinky	Koledování, návštěvy, někde se svítí koně a dává se „štěpánské požehnání“
27. 12.	Slavnosti ohně a světla, Raunächte 4/12 (dvanáct magických svatých nocí)	Sv. Jan Evangelista (Ježíšův učedník, apoštol a autor evangelia), den připitků	Víno	Betlém	Ve středověku bylo zvykem tento den požehnat víno ke cti sv. Jana, který za svého života konal zázraky
28. 12.	Slavnosti ohně a světla, Raunächte 5/12 (dvanáct magických svatých nocí)	Svátek Mláďátek (novorození chlapci)	Pokrmý k rozjímání a klidu	Betlém	Krutosti vládce Herodese, který nechal zavraždit všechny novorozené chlapce, když se dozvěděl, že se má narodit Ježíš, Herodes se cítil být ohrožen
31. 12.	Slavnosti ohně a světla, Raunächte 8/12 (dvanáct magických svatých nocí)	Sv. Silvestr (Dne 31. 12. 335 n. l. zemřel papež jménem Silvestr I., což byl patron dobré úrody a ochránce domácích zvířat. Jeho smrtí skončilo pronásledování křesťanů a začala zlatá éra církve)	O půlnoci pojídání horkého ovaru, krup a křenu s jablky (pro štěstí), slavnostní malé chlebičky (první obložené chleby jedl Napoleon, aby se nemusel vzdalovat od bitevního pole, v českých zemích chlebičky, jak je známe dnes, objevil lahůdkář Jan Paukrt)	Slámové figurky, malé dřevěné nebo hliněné sošky zvířat, podkovy, křížky, svázané obilné klasy	Mše svatá, požehnání domů a stájí, modlitby za zdraví a prosperitu, házení peněz nebo obilí, nebo do ohně pro štěstí, ochrana domácích zvířat, zpívání písní a lidové průvody, symbolické amulety a figurky, večírky a oslavy s ohňostroji
1. 1.	Slavnosti ohně a světla, Raunächte 9/12 (dvanáct magických svatých nocí)	Nový rok (první den roku dle římského - gregoriánského kalendáře) , slavnost Matky Boží, slavnosti Panny Marie	Novoroční oběd s čočkou a hrachem (Na Nový rok by se neměla pojídat drůbež, ani jiní opeřenci jako například slepice, kachna apod., prý by štěstí uletělo z domu)	Sošky Panny Marie, symboly štěstí, mince, podkovy, roztavené olovo, házení mincí do vody	Novoroční přání, novoroční oběd, lití olova, věštění štěstí, modlitby k Panně Marii za zdraví dětí, rodiny a úrody
6. 1.	Vyvrcholení oslav návratu Slunce, z noci z 5. na 6. ledna připadá oslava pohanského boha Aiona - božstvo spojené s časem, z 5. na 6. 1. konec Raunächte (dodatková 13 noc, konec dvanácti magických svatých nocí)	Zjevení Páně (návštěva Tří králů - mudrců z východu u Ježíše, symbolizuje zjevení Ježíše Krista pohanům)	Medovina nebo slabé víno – historicky se podávalo při koledování, káva (symbolizuje tečku za oslavami)	Zlato, kadidlo a myrha (křesťanství), popel z polena dubového, bukového nebo jasanového dřeva (pohanství), Aion, věčný čas, zobrazován jako koule, kruh obklopující vesmír, věčně se točící aniontový čas, had kousající si vlastní ocas zobrazující věčnost (starořecká mytologie)	Koledování s křídou „K+M+B“, svěcení vody, křídý a kadidla. Poleno z dubového, bukového nebo jasanového dřeva, které se slavnostně zapálilo na slunovrat pomocí zbytku polena z předešlého roku mělo vydržet hořet těchto 12 dní, resp. 12 svatých nocí až do 6. 1. Popel, jenž z tohoto polena zbyl, se rozházel na zahradě nebo na poli, aby byla dobrá úroda. Aion je bůh času a věčnosti, který představuje nekonečný tok času, cykly přírody a vesmíru, a jeho oslavy symbolizovaly ukončení starého a začátek nového období.
od 6. 1. do Popeleční středy	Masopust pohanský. Od vyvrcholení oslav návratu Slunce do jarní rovnodennosti, či do února (dle zimy). Symbolikou bylo pouze přežití zimy, plodnost, síla a ochrana, po ukončení Masopustu započalo období půstu, omezení masa, tučných jídel, rituální očisty těla a ducha	Masopust křesťanský. Od 6. 1 do Popeleční středy (ta je 46 dní před Velikonocí a jelikož jsou Velikonoce pohyblivým svátkem, každý rok má jiné datum i konec (vyvrcholení) Masopustu - ca 11. - 16. 2.). Předci v tomto období pořádali zabíjačky, zábavy, hodovalo se. Pak následoval půst jako duchovní očista a sebeovládání na Velikonoce se zaměřením na modlitbu	Maso, tuky, obilí, ořechy, semena, sladkosti, pečivo, koblíhy	Kostýmy, masky (kobyta, ras, medvěd, komíník, žid, žena, medvědář), hudba (vozembouch), kořalka	Masopustní zvyky mají původ v předkřesťanských slovanských oslavách konce zimy. Masopust vychází též z římského náboženství, které s předjařím spojovalo vegetační a plodnostní božstva, jako je Bakchus (Bůh vína, veselí, plodnosti, tance a vegetace). Hostiny, hodování a zabíjačky, masky, průvody a vyhánění zlých duchů, svatební a plodnostní rituály, oslava cyklů přírody a Slunce, příprava na postní dobu (opuštění masa)
14. 1.	První den roku dle starého pravoslavného juliánského kalendáře (zavedl Julius Caesar), doposud platný ve Východní ortodoxní církvi	-	-	-	-
2. 2.	Imbolc, svátek světla při prvních známkách začínajícího jara zasvěcen keltské bohyni Brigid, přicházejícímu světlu (prodlužování dnů, pozdější západy Slunce) a živlu ohně	Uvedení Páně do chrámu (v tento den Panna Maria a Josef představili Ježíše v jeruzalémském chrámu), Hromnice (název pochází od hromu, což odkazuje na dřívější víru v ochranu před blesky a bouřkami pomocí požehnaných svíček zvaných hromničky)	Mléčné výrobky (souvisele s laktací ovcí) a kořeněná jídla (imunita do sychravého počasí a zimy), vaření piva	Figurky Brigid, bylinkové koupele a očistné rituály, zbavování se starého, nechť může vkročit nové, čištění a návštěvy studánek	Zapalují se svíce proti bouřkám - hromničky, svěcení svící, předpovědi počasí („Na Hromnice o hodinu více“), čištění domů